

Statsforvalteren
i Nordland

*Nordlaanten Staatehaaltoje
Nordlánda Stáhtaháldadiddje*

Forslag til **Enkel besøksstrategi for sportsfiskere i** **Saltstraumen marine verneområde**

1 Innledning

Dette er en forenklet besøksstrategi for Saltstraumen marine verneområde rettet mot sportsfiskere som fisker fra land i verneområdet.

En besøksstrategi er et supplement til forvaltningsplanen. Det er en plan for hvordan forvaltningsmyndigheten vil legge til rette for og styre bruken av et verneområde slik at forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas, samtidig som opplevelsen for de besøkende skal bli best mulig. Rammene for arbeidet med besøksforvaltning er naturmangfoldloven, verneforskriften for Saltstraumen marine verneområde og forvaltningsplanen for Saltstraumen marine verneområde.

Saltstraumen marine verneområde ligger i Bodø kommune og dekker et areal på 24,7 km². Verneområdet omfatter de strømpåvirkede områdene i og rundt de tre tidevannsstrømmene Saltstraumen, Sundstraumen og Godøystraumen. Saltstraumen regnes for å være verdens sterkeste tidevannsstrøm. Vannet som passerer gjennom det trange og grunne sundet fører med seg næringsstoffer fra dypet og skaper et unikt undervannsmiljø og et mangfoldig marint liv. Strømmen bidrar til et svært nærings- og oksygenrikt miljø med stor artsrikdom, der artene blir større og lever tettere enn noen andre steder i sjøen. Dette gjelder også fisken i området, noe som har bidratt til at flere verdensrekorder for sportsfiske er tatt her, og området har fått ry på seg til å være en av landets beste sportsfiskeplasser.

De krevende forholdene med sterk strøm som endrer seg gjennom tidevannsfasen, ujevne bunnforhold og mye tareskog gjør at mange, spesielt de som fisker fra land, ofte setter seg fast når de fisker. Dette har medført et problem med store mengder avslitte fiskesnører og sluker langs land i Saltstraumen, som igjen fører til at fugl, fisk og krabber setter seg fast i fiskesnørene. Det bidrar også til forsøpling ved at store mengder plast og bly spres i naturen. Forsøplingen strider med målsetningen i verneforskriften om å beholde verneverdiene mest mulig uten større grad av ytre påvirkning.

Vi ønsker derfor ved hjelp av informasjon å kanalisere sportsfiskerne vekk fra steder der det er lett å sette seg fast, og vekk fra steder der det er vanskelig for dykkerne å rydde, til noen få steder der det er greit å fiske og greit for dykkerne å rydde opp i slukene og fiskesnørene som slites.

Besøksstrategien vil bli en del av forvaltningsplanen som vil bli sendt på offentlig høring til berørte parter. Besøksstrategien vil ellers bli kommunisert på Statsforvalterens nettside, på temaplakater som skal henge ved siden av verneområdeplakatene i Saltstraume og på skilt ved gangstiene.

2 Kunnskapsgrunnlaget

2.1 Sårbare verneverdier

Verneverdiene i Saltstraumen marine verneområde er faunaen og floraen på sjøbunnen i området som favoriseres av sterk strømpåvirkning. Generelt er faunaen og floraen i strømpåvirkede områder robuste mot de fleste typer forstyrrelser, men avslitte sluker og fiskesnører påvirker negativt. Større arter som fugl, fisk og krabber setter seg fast i fiskesnørene. Fiskesnørene blir ført fram og tilbake med strømmen og tuller seg rundt tarestilker og andre fastsittende organismer. Både slukene og fiskesnørene representerer forsøpling og forurensing av både bly og plast. Bodø Sportsdykkerklubb har årlig siden 2005 gjennomført dugnadsaksjoner der det ryddes sluker og fiskesnører. Totalt har de opp gjennom årene plukket mer enn 10 tonn sluker. Dette tilsvarer om lag 300 000 sluker. Det utgjør et snitt på mer enn 45 slitte sluker per dag i løpet av disse årene. Dette er ikke den totale mengden sluker som er slitt i Saltstraumen, da også andre aktører plukker sluker i området. Det vil heller ikke være mulig å finne alle slukene som er mistet. Tallene viser uansett at det slites en betydelig mengde sluker og fiskesnører årlig i Saltstraumen. Trolig slites det flere hundre sluker daglig i sommersesongen.

Foto: Vebjørn Karlsen.

2.2 Sportsfiskeren

Saltstraumen tiltrekker seg mange sportsfiskere fra både fjern og nær. Vi kjenner ikke til at det er gjort noen forsøk på å registrere antall, hvor de kommer ifra og om hvor erfarne de er som sportsfiskere. Forskere ved Havforskningsinstituttet har nylig gjennomført en fritidsfiskeundersøkelse i Oslofjorden, Hordaland og Troms. Resultatene fra Troms, som er nærmest, kan gi et inntrykk av hvem fritidsfiskerne i Saltstraumen er. Undersøkelsen viste at turister og fastboende fanget om lag like mye fisk. Om lag 80-90% av fritidsfiskerne var menn. Turistfiskerne var svært internasjonale, med hovedvekt fra Tyskland. I Saltstraumen må man anta at andelen svenske turistfiskere også er stor. Basert på hvor man ser det fiskes fra og hvor man finner avslitte fiskesnører og sluker, så kan det virke som mange av fiskerne har lite kunnskap om Saltstraumen som fiskeplass.

3 Mål

Målet er å få redusert omfanget av avslitte fiskesnører og sluker i Saltstraumen. Det tenkes gjennomført med å gi besøkende sportsfiskere lettfattelig informasjon om hvor det bør og ikke bør fiskes når man fisker med stang fra land i Saltstraumen. Vi ønsker å kanalisere sportsfiskerne vekk fra steder der det er lett for slukene å sette seg fast og vekk fra steder det er for sterk strøm for dykkerne å rydde. Vi ønsker å kanalisere sportsfiskerne til noen få fiskeplasser der vi har kontroll på oppryddingen av fiskesnører og fiskesluker.

4 Tiltaksplan for Saltstraumen marine verneområde

4.1 Kanalisering av sportsfiskerne

Det vil bli satt opp skilt på strategiske plasser med kart som viser soner for hvor det er greit å fiske, der sluker og fiskesnører jevnlig vil bli ryddet opp slik at det ikke medfører skade på naturmangfoldet. Kartet vil også vise soner hvor det ikke bør fiskes, enten fordi det er for sterk strøm for dykkerne å rydde sluker og fiskesnører, eller fordi vi vet dette er krevende fiskeplasser der det er ekstra lett å sette seg fast. Det kan være på grunn av at det er for grunt, steinformasjoner det er lett å sette seg fast i eller steder med tareskog. Kartet er utarbeidet basert på innspill fra dykkermiljøene. Det vil ikke være ulovlig å fiske i sonene vi fraråder å fiske i, men vi vil av hensyn til miljøet henstille om at det fiskes i sonene som det anbefales å fiske i.

Fig. 1. Kart med soner det kan fiskes (grønn) og soner der det ikke bør fiskes (rødt) i Saltstraumen.

4.2 Informasjonstavler

I dag henger det verneområdeplakater på informasjonspunkter på vegg på Coop Prix Saltstraumen og på turistfiskeanlegget på Tuv. Vi ser behov for å etablere ytterligere informasjonspunkter for både å formidle kunnskap om det marine verneområdet og å kanalisere sportsfiskeaktiviteten.

Vi vil utarbeide en ny verneområdeplakat for Saltstraumen marine verneområde i henhold til Miljødirektoratets designmanual. Vi vil videre utarbeide tre forskjellige temaplakater. En plakat med presentasjon over hvilke naturverdier som finnes i verneområdet. En plakat med anbefaling og kart hvor det er greit å fiske og hvor det ikke bør fiskes i Saltstraumen. Og en plakat om «fiskevettregler» som skal settes opp på fiskeplassene vi anbefaler, med blant annet henstilling om å bruke fortaum av nylon når man fisker med fiskesnøre av multifilament.

Vi ønsker å etablere to hoved informasjonspunkt for besøkende, et nedenfor parkeringsplassen under brua på Knaplund siden og et ved stien som går forbi brufoten på Straumøysiden. Her vil vi sette opp verneplakat, temaplakat for naturverdier og temaplakat med fiskesoner.

Vi vil skifte ut verneplakatene på Coop Prix Saltstraumen og på turistfiskeanlegget på Tuv, samt etablere ny tavle med verneplakat på rasteplassen ved Godøystraumen.

Videre vil vi sette opp temaplakater med fiskesoner ved kyststien i Ekkerbukta og nedenfor Saltstraumen hotell. Hvis vi får tillatelse av grunneierne, vil vi også sette opp slike ved Saltstraumen Camping og Elvegård Camping, samt temaplakater med fiskevettregler ved Kvitberget, Oksbåsen, Ørneset, Kafé Kjelen og Kappstøa.

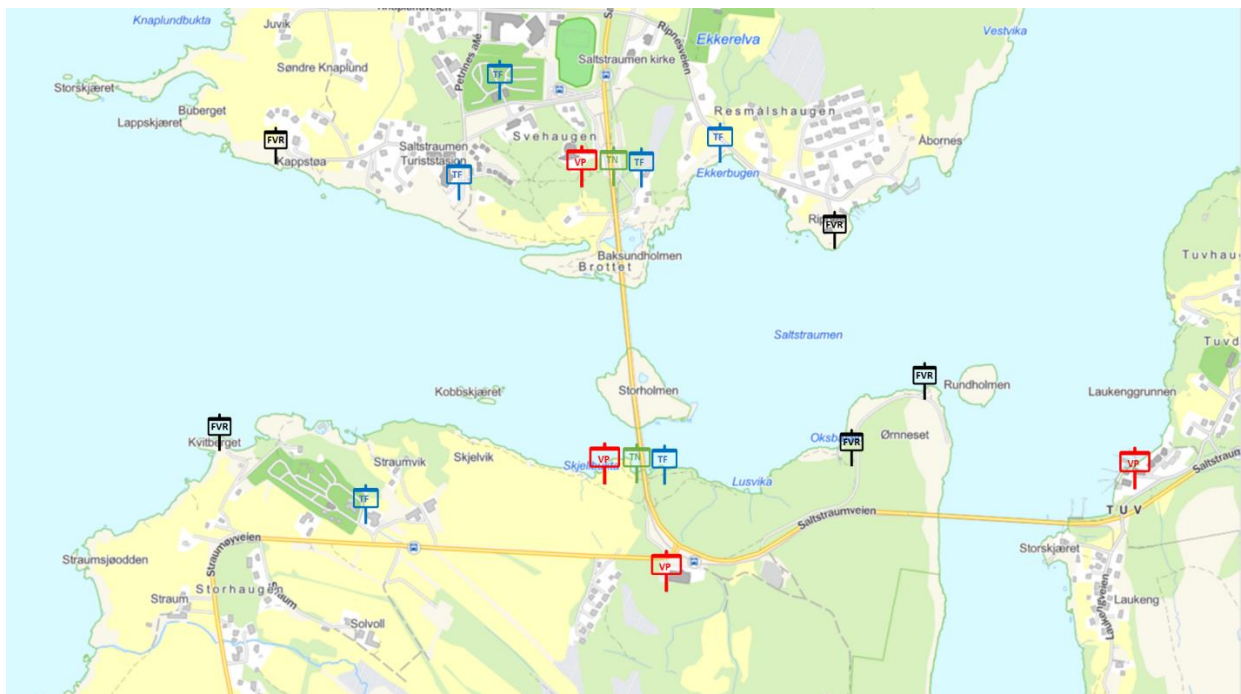

Fig. 2. Kart som viser ønsket skilting ved Saltstraumen. Verneområdeplakat (VP) merket med rødt. Temaplakat naturmangfold (TN) merket med grønt. Temaplakat fiske (TF) merket med blått. Plakat med fiskevettregler (FVR) merket med søtt.

4.3 Rydding av fiskesnører og sluker

Med kanaliseringen av sportsfiskingen vil det bli lettere å få ryddet fiskesnørene og slukene som slites. Statsforvalteren vil fortsette med å gi et tilskudd til Bodø Sportsdykkerklubbs dugnadsrydding. Tilskuddet gis for antall kilo sluk som leveres til godkjent avfallsmottak og antallet timer som brukes til å rydde fiskesnører. I tillegg vil Statsforvalteren årlig forsøke å leie inn et dykkerfirma til å supplere ryddingen som Sportsdykkerklubben utfører, med forbehold om at vi får bevilgninger til dette fra Miljødirektoratet og at det er dykkerfirmaer som er interessert i oppdraget.